

A Kúria a Listárné dr. Bartos Lilla ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tóth Tamás Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságon 24.G.41.391/2010. szám alatt folyamatban volt, és a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.444/2011/6. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperes részére 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felek 2004. január 06-án szállítási keretszerződést kötöttek, amelyben 30 napos fizetési határidőben és fizetési késedelem esetére a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat fizetésében állapodtak meg. A keretszerződés alapján nagy forgalmú, kölcsönös áruszállításokra került sor. A számlák kifizetése általában kompenzációval, pénzmozgás nélkül történt. Előfordult olyan eset is, hogy harmadik személy bevonásával körkompenzációs megállapodást kötöttek, és az egymás felé kölcsönösen fennálló tartozásokat elszámolták.

A felperes 2009. március 11-én eredménytelenül hívta fel az alperest 2007. június 01-től 2009. február 02-ig terjedő időszakra fennálló kamattartozás címén 15.024.195 forint megfizetésére, majd négy számla vonatkozásában a kamatfizetéstől eltekintett, és a követelését 12.673.868 forint megfizetésére tartotta fenn.

A felperes módosított keresetében 11.399.540 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Előadta, hogy a szállítási keretszerződés alapján folyamatosan szállított, azonban az alperes 2006. decemberétől jelentős késedelemmel teljesített, és 2008. novemberében már kb. 61.000.000 forint tőke és késedelmi kamattartozása állt fenn. Az alperes a késedelmi kamat kivételével

2009. február 02-ig több részletben rendezte a tartozását. Hivatkozott arra, hogy az alperes tartozása abból származik, hogy az utolsó négy számla tekintetében nem fogadta el a kompenzációt úgy, ahogy azt az alperes kívánta, mivel a kompenzációt nem a tőketartozásra, hanem a késedelmi kamatra számolta el, az F/11. sorszám alatt csatolt kimutatásnak megfelelően.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta annak jogalapját és összecszerűségét. Érvelése értelmében a felek között egyezség jött létre, amely szerint a felperes késedelmi kamatigényét nem érvényesíti, és ezért lemond a hibás teljesítéssel kapcsolatos igényéről. Hivatkozott arra is, hogy a kompenzálás keretében történt elszámolást a felperes az arról kapott tájékoztatást követően nem vitatta, azzal összefüggésben esetleges késedelmi kamatkövetelésre nézve jogfenntartó nyilatkozatot nem tett, így a Ptk. 316. §-a szerint utóbb már kamatigényt nem érvényesíthet. Előadta azt is, hogy a felek a keretszerződésben a késedelmi kamatra vonatkozóan nem állapodtak meg, ezért a jegybanki alapkamat kétszerese nem számítható fel.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét helybenhagyta. Döntése indokai szerint a felek között 2004-től szerződéses kapcsolat állt fenn, melynek keretében a felek késedelmes teljesítés esetére a jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő késedelmi kamatban állapodtak meg. Az alperes a perbeli időszakban a részére leszállított áruk ellenértékének kifizetésével késedelembe esett, a tartozását végül is részben kompenzációval, részben átutalással 2009. február 02-ig kiegyenlítette. A per adatai alapján nem lehetett ugyanakkor tényként megállapítani, hogy a felek között olyan megállapodás jött volna létre, amely szerint a felperes lemondott a késedelmi kamatigénye érvényesítéséről. A jogerős ítélet értelmében a Ptk. 316. § (1) bekezdése a bírói gyakorlat szerint pénztartozás esetén nem irányadó. Ebből következően jogfenntartó nyilatkozat hiánya nem zárta el a felperest attól, hogy a kiszámlázott vételár késedelmes kiegyenlítéséből eredő késedelmi kamatigényét érvényesíthessen.

A másodfokú bíróság rámutatott, hogy a keresetet az alperes összecszerűségében is vitatta, így ebben a körben a tényállás tisztázása - a felek közötti elszámolás módjára is tekintettel - a Pp. 177. § (1) bekezdése értelmében szakértői bizonyítás körébe tartozó kérdés. Utalt arra, hogy az elsőfokú eljárásban a felperes a szakértői díj megelőlegezésére történő felhívását követően - a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatás ellenére - szakértő kirendelésére tett korábbi bizonyítási indítványát visszavonta, így az összecszerűség vonatkozásában nem tett eleget a rá háruló bizonyítási kötelezettségének. A bizonyítatlanság következményét pedig a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a felperes viselni tartozik, ezért helytállónak ítélte a keresetet elutasító elsőfokú

határozatot.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte arra hivatkozással, hogy a követelése összezszerűsége vonatkozásában - kiegészítő bizonyítás keretében - igazságügyi szakértőt kíván igénybe venni.

Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, mivel tévesen értelmezte a Ptk. 316. § (1) bekezdését, és sérelmezte az elsőfokú bíróság szakértő kirendelésének szükségességével kapcsolatos álláspontját, mert szerinte a jelen jogvita elbírálásához nem volt szükség különleges szakértelemre.

A másodfokú bíróság ítéletét lényegében azért támadta, mert álláspontja szerint figyelmen kívül hagyta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti fellebbezési kérelmét, és a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványát, mellyel megsértette a Pp. 252. § (3) bekezdésében és a 253. § (3) bekezdésében, valamint a Pp. 249. §-ában foglalt rendelkezéseket. Arra hivatkozott, hogy mind az elsőfokú-, mind a másodfokú ítélet megalapozatlan, és emiatt jogszabálysértő, és nem felel meg a Ptk. és a Pp. hivatkozott előírásainak.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását megváltoztatva kifejtette, hogy a Ptk. 316. § (1) bekezdése a pénztartozás teljesítése esetén nem irányadó, a jogfenntartó nyilatkozat hiánya ezért nem zárja el a felperest a késedelmi kamatigény kiegészítésétől. Erre figyelemmel a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 316. § (1) bekezdését.

A perbeli esetben az alperes a felperes kereseti követelésének összegét is vitássá tette, ezért annak megalapozottságát a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperesnek kellett bizonyítania.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

Abban a kérdésben, hogy a bíróság rendelkezik-e a szükséges, megfelelő szakértelemmel a perben felmerült releváns szakkérdésekben, magának a bírónak kell állást foglalnia. A perbeli esetben a felek közötti kompenzációs, illetve harmadik személy bevonásával történt úgynevezett körkompenzációs elszámolási módra is tekintettel jogszabálysértés nélkül ítélte szükségesnek a bíróság a szakértői bizonyítás elrendelését. A felperesi követelés jogszerűségének tisztázásához nem csak a felperes által hivatkozott kamatszámítás helyességének az ellenőrzése, hanem a késedelmi kamatkövetelése alapját képező jelentős mennyiségű számviteli bizonylatnak a feldolgozása, ellenőrzése is indokolta volna könyvszakértő bevonását.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmét, a bizonyítás kiegészítése, szakértő kirendelése érdekében. A másodfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy felperes az elsőfokú eljárás során igazságügyi könyvszakértő kirendelésére tett indítványát arra hivatkozással vonta vissza, hogy a kereseti követelése összegének tisztázásához szakértő kirendelésére nincs szükség. Erre figyelemmel a szakértői bizonyítás elrendelésére a másodfokú eljárásban már nem volt lehetőség, mivel a Pp. 3. § (4) bekezdése értelmében a bíróság mellőzni köteles a bizonyítás elrendelését, ha a bizonyítási indítványt a fél neki felróható okból elkésetten, vagy egyébként a jóhiszemű pervittel össze nem egyeztethető módon terjeszti elő. A felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezés megsértése nélkül állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes az őt a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint terhelő bizonyítási kötelezettségének az összecszerűség tekintetében nem tett eleget, így a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyítás sikertelensége a terhére esett, ezért jogszerű a bíróság keresetet elutasító döntése.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és a Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte a felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

Budapest, 2013. május 16.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Rédei Anna s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró